

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ.

РІК ШОСТИЙ.

Адреса редакції і контори:
у Києві, Велика Підвальна вул. д. 6,
внизу золотих воріт
Телефон редакції 1458.
ТЕЛЕФОН ДРУКАРНІ 1069.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1911

на рік	11 м.	10 м.	9 м.	8 м.	7 м.	6 м.	5 м.	4 м.	3 м.	2 м.	1 м.
в.	5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	0.65

Передплат. на рік можна виплачувати частками: в 2 строки: на 1 янв. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб., в 3 стр.: на 1 янв. 2 карб., на 1 мар. 2 карб. і на 1 мая 2 к., або по 1 карб. на протязі перш. шести місяців.
Ціна „Рад“ за кордон: на рік 11 р., (27 крон 94 гелери на австрійську валюту). на 1/2 року—5 р. 50 к. на 1/4 року—2 р. 75 к., на 1 м—1 р. Коли закорд. читачі передплачують газету через поштомт., то платять за газету по ціні встановленій для передплатників в Росії.
Передплата приймається тільки в 4-го числа кожн. місяця.
ЗА ЗМІНУ АДРЕСИ 30 КОП.
(При зміні неодмінно прикладати стару адресу).

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статті, більші статті, до друку негодячі, переходять у редакції 3 місяці і висилаються авторам їх коптом, а дрібні замки й дописи одразу знищуються. Рукописи, на яких не зазначені умови друку, вважаються безплатними.

З ПРИВОДУ надісланих до газети ВІРШІВ редакція не листується.
Простяг авторів додержуватись правописю „Рад“.

УМОВИ ДРУКУВАННЯ ОПОВІСТОК:
За рядок петіту попереді тексту, або за його місце, платиться по 20 коп.
За рядок петіту після тексту: за перший раз 20 коп., за другий—10 коп. Хто шукає заробіток, платить за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз, при умові друкуванія не менше 3-х раз.

На пів року
з 1-го юлія і до кінця року газета „РАДА“
коштує 3 руб. 25 коп.

яким і чорти дитину колинуть, як влучно завважав наша приказка. Пригноблена нація, покинута на божу волю та людську ласку верхніми класами, буває менш поколена соціально, бо складається з однорідних, або хоч близьких соціальним становищем елементів; менш серед неї позначається тих болючач контрастів, що на їх такі багаті бувають нації пануючі. Натурально, що націоналізм у пригнобленої плебейської нації мусить бути демократичний, бо борючись за національне визволення і своє національне право, має вона на увазі як-раз інтереси широкі мас народу, а не однієї якоїсь жменьки серед його. Такий націоналізм кличе до світла, розбуджує людину в людині, привчає її панувати себе самою й своє людське достоїнство, дивитись на себе, як на однакового члена людської семі. Творячи рідну літературу й культуру, такий націоналізм приганає до широкіх мас культурні цінності й здобутки, демократизує їх і з привілеїв для самих по вищих класів зводить до ажитку народу. Отже видима річ, що націоналізм у пригноблених націй буває тією творчою позитивною силою, що веде до щастя, добра і волі. Скільки борців за права пригноблених виставили плебейські нації, благородних, самоствержених людей, що забували свої інтереси за-для загального добра, віддавали свої сили на службу громаді і в тому анахоризували собі найвище заспокоєння й задоволення! Відродження кожного народу знає їх багато і з побожною глибокою любов'ю наймення тих славних людей на сторінках всевісної історії. Во працюючи для рідного краю, вони тим самим збагачували всю людськість, прилучаючи нових членів до світового життя і культури.

він має на увазі, а своєкористливі інтереси вищих класів, несучи разом з обмеженнями для сусідніх націй і утиск народним масам нації незалежної. Така реакційна натура воєнничого націоналізму ні трохи не міняється навіть тоді, коли до його пристають поступові елементи громадянства. Років тому зо три частіна російських поступовців, зневірених і розчарованих в громадському рухові, раптом розгорнула була націоналістичний прапор, показала своє, як тоді казали, „національне обличчя“. Йшла анов кинулася в обійми неослав'янства, що вигадали собі на користь усякі міжнародні геополітичні з брудними рудками. І що ж—аослав'янську аферу зліквідовано давню вже і пими діями відомий індікент на білградському в'їзді журналістів в остання може показав справжню ціну неослав'янській вигадці. Ще перше зліквідовано заходи коло сформування націонал-ліберальної течії в російському громадянстві. З-під вуаді, що відкрила національне обличчя російських поступовців показалась звичайна лика воєросійської реакції і галасу з приводу нового фабрикату вистарчило хіба на кілька місяців, аж поки все пішло в забуття. Перекрашена в націоналістичні кольори реакція не збудула прихильності ні під поступовим прапором, ні—тим більше—без його.

Не вважаючи на те, що москвофільські голоси складають тільки чотирнадцяту частину всіх українських голосів, що москвофільських послів є двоє, а українських 29, та що все національне життя українського народу в Австрії розвивається під прапором української національної ідеї,—польські газети вважають можливим ставити це питання, які реальні сили стоять за обома заявами, українською й москвофільською, й мірити обидві ці заяви однаковою мірою. В кожному результаті це значить, що поляки поборюватимуть українські домагання аргументом, що ось, проти тих домагань виступають москвофіли. Таким чином москвофільські змагання звернені проти українства, виходять на користь польського панування над українським народом.

Електро-Біограф „ОДИССЕЯ“

Заля Комерційного Зібрання.
Сьогодні, 12 юлія і по 16 юлія грандіозна бойова програма яка складається з картин 1-го екрана, що не йшли ще в г. Києві
Бонапарт і Пішегрю (потрапляюча драма).
Кара совісті (драма).
Гомон-журнал (останній випуск (видю-копії світу)).
Коломбо (ва).
Тітка визволила (мична).
Картини демонструються при звукових ефектах „ТАНАГРА“. Початок в будні в 5 год. веч. В сніта в 12 год. дня.

Об'єднаний Комітет по збудуванню пам'ятника Т. Г. Шевченкові
ОПОВІЩАЄ
Третій Міжнародний КОНКУРС
на утворення ескіза пам'ятника Тарасові Григоровичу Шевченкові, що має бути збудований у Києві.
Премія призначена в 3000 карб.
Ескізи на конкурс мають бути прислані до 3 год. дня 20 декабрія ст. ст. 1912 року.
Докладну програму конкурсу можна одержати в об'єднанім комітеті (Київська Городська Управа) або прочитати в журналі „Золдч“, що надрукував повну програму.

1-ша ЗУБНА лікарня.
Прорізна Ю.
ХИРУРГ.

Д-р Черняк В. Житомір, 16. Привозу 9-12 та 5-8, жілки 1-2. Правні (сіф.), вен., мочепол. (спец. гоїня аурушев), пол. рост. Усі спец. методи гоїня. Є ліжка в окр. помешк. 822-363

Повні комплекти українського журналу
Нова громада
За рік 1906. (12 книжок).
Продаються по 3 р. 50 к.
З пересилкою.
Київ, Українська книгарня Безаківська № 8.
рок.-365-35

У Катеринославі
в книгарні Лозинської на Проспекті. приймається передплата на газ. „РАДА“ на таких же умовах, як і в конторі газети, а також продаються окремі №№ в роздріб.

В Нікольську - Усурійському
передплачувати „Рад“ на таких же умовах, як і в конторі газети, можна у **С. В. Ніжнецкого**, мануфактур. торгівля.

У Херсоні
книжно-газетний „Початок“ (Рішель-кіоск вул. почт. ящ. № 444). Приймає передплату на „Рад“ по цінах редакції з виплатом на віть що-місячяни.

Під новою фірмою.
II.
Націоналізм і реакція—на російському ґрунті значить одно і те саме. Легко зрозуміти, чому це так, чому російський ґрунт не може дати живущих соків поступовому націоналізму.

Двоєстий буває націоналізм, краще навіть сказати—єсть два націоналізми, аві трохи один в одному не схожі. Один поступовий, творчий націоналізм, що веде націю вгору до відродження, до свідомості себе як члена цієї людкості,—нехай покривдженого й зневаженого, але принципіально все таки рівного всім аншам. Це націоналізм пригноблених націй. Другий націоналізм—реакційний, руйнівний, що тягне націю до-низу веде до розбрату, ворожечі й авди, до відгороджування себе од цілої людкості, до протівоставлення однієї нації усьому світу, до національної вики та заспілення. Це націоналізм націй пануючих. Хоча і той і другий одним словом означаться, але не важко зміркувати, що спільного між ними аж ніяк небагато, а саме, що це протівлежні сторони, антиподи, схід і захід, Ормузд і Арман.

Націоналізм для нації пригнобленої—це питання бути чи не бути: чи жити в білому світі, чи живцем у домовину лягати цілій нації. Звичайно буває, що у таких, мовляв Драгоманов, плебейських націй, своєї національності держаться—свідомо чи несвідомо—тільки нижчі верстви нації,—народ у тісному розумінні, верхня ж півка, вищі класи здебільшого приєднують і сами до пануючої і допомагають не тільки соціально гнітити пригноблених, але й національно їх привооблювати до пануючих. Звідси й повстали оті—гермаізація, половізація, обрусеніє і т. и., що держаться часто працює ренегатів, які зрадили свій рідний народ. Убі bene, ібі patria—ці огидна формула національної байдужості могла витворитись тільки серед тих роскшників, яким справді скрізь добре,

Зовсім інакше треба ставитись до націоналізму серед націй пануючих, національно незалежних, які не почувують національного гніту й не мають ніяких перешкод що до свого розвитку. Національне питання у них не йстає в тій чистій і прінадній формі, як у націй пригноблених, та й не може іставати. Національні потреби їхні задовольняються повною мірою, не стіраючи ніяких перешкод. Отже коли серед такої нації виникає націоналізм, то це значить тільки, що тут почався якийсь хворобливий процес, який назвемо націоналізму покриває щось зовсім інше. Звичайно такий націоналізм ховає під собою чисто еґотичні забаганки, бажання витворити привілеї для пануючої нації коштом пригноблених, а ті ще більш пригнобити й окривдати. „Имущему дано будетъ и прызбѣтостеауть, у неумощаго же отыметъ“—такий лозунг виставляє націоналізм пануючих націй. Це самооборону для себе, бо нема од чого оборонятись, не волю для свого народа, бо ніхто й не заважає на неї, такий націоналізм має на меті. Вія пантує, як би кого принити, як би обмежити й одібрати умови розвитку у інших. Не прибільшуючи ні на макове зерно добра в світовій економіці, він поменшує його на всю ту суму добра, що тратьє обмежені народи. Та й самому незалежному народові не дає він нічогошенько позитивного, зате шкоди й йому чинить багато. Чинить насамперед тим, що примушує тратити сили на нестотрібні нікому завдання, викликає ворожечу й боротьбу, часто безавдіяну, багату на реальні збитки з національного боку. А найдовніше—привідді такого націоналізму раз-у-раз зумують для себе самих, для своїх класових інтересів використати націоналістичні почування, дуже аручно ловлячи рибку в каламутній воді.

Українська маніфестація в австрійському парламенті.

(Од власного кореспондента).
Львів, 7 юлія.
Вчорашнього дня, на другому засіданні австрійського парламента, прочитано, між иншим, праводержавні заяви послів тих народів держави, яких теперішче становище в державі не відповідає змаганням їх національної політики. Такі заяви аложили чехи, українці, хорвати, серби,—ну, і два представники не істаючого в Галичині „російського народу“, москвофільські послы Курилович і Марков, які ввійшли собі місце аж в чеський клубі т. зв. „національних соціалістів“, які, що правда, з соціалізмом не мають нічого спільного, але за те сильно підішті москвофільством.

Українська правно-державна заява, яку аложили українські послы в Галичині в Буковині, кладе натиск на те, що українська часть теперішньої Галичини прийшла під Австрію не як частина польської держави, тільки як колишнє наслідство угорської корони, що вже під австрійським правлінням був план з української частини Галичини й Буковини утворити окрему провінцію (1830 р.) і утворити для неї окремі сейм (1849 р.) та що теперішня злука української частини Галичини з її польською частиною в одну адміністраційну цілість, в якій український народ виданий під польське панування, являється крайнє несправедливим вкороченням національних прав українського народу. Далі в заяві вказується на те, що національні права українського народу вкорочено і при виборчій реформі до австрійського парламента, а беззаконне переведення виборів, щоб засарбати українські мандати для поляків, що погіршує становище українського народу. Проти цього протестує заява, зазначаючи, що метою українського народу в Австрії є визволення з-під польського панування і здобути національно-територіальну автономію, та що осягненню цієї мети присвячать свої сили парламентарські представники українського народу.

Заява москвофільських послів являється демонстрацією проти української заяви. В тій своїй заяві Марков і Курилович стараються доказати, що український народ в Галичині, це частина „єдиного російського народу“ та що російська мова повинна мати в Галичині права краєвої мови. При тім ціла москвофільська заява держана в полемічному тоні проти українців, які мовляв пішли на „хибний шлях“, очевидно, під впливом „польської інтриги“.

„Narod sobe“.

Ці горді слова, накреслені на порталі чеського національного театру у Празі, самі собою спадають на думку, коли перечитуєш відомості про приватні українські гімназії у Галичині (див. вчорашнє число „Рад“). Як відомо у Галичині істає 5 казенних українських гімназій. Певна річ, що вони й в малій мірі не можуть задовольняти той потреби в освіті, та ще й рідною мовою, яку почуває український народ. Але утворення нових українських гімназій поляки ставлять рішучу перепону. І ті, що вже істають, здобуто а великими аусиллями, ціною довгої упертої боротьби: одкриття кожної нової української гімназії ставало кожного разу осередком сеймової політики і здобуто таке відкриття коштувало українському громадянству Галичини героїчних аусиль. Це в той час, як поляки без усяких перешкод поодкривали аж 40 своїх гімназій, не рахуючи реальних шкіль!

Нарешті українці звернулись до єдиного способу, який заоставив їм, і який хоч по части міг би задовольнити „шкільний голод“,—це до організації власними силами приватних гімназій. Було утворено спільне товариство „Краєвий шкільний союз“, спеціальний фонд „Рідної школи“, і за короткий час powstało 6 українських гімназій. У тих гімназіях училося в минулому шкільному році 790 учнів, а содержування гімназій коштувало 104.000 корон. Треба додати, що в Галичині істають ще українські приватні школи „Руського Товариства Педагогічного“, на які витрачаються ще більш кошти, так що всього, по вирахуванню „Діла“ українська людність Галичини виплачує на утримання своїх приватних шкіль пів-мільйона корон. Та сама людність, яка оплачує своїм же коштом через податки крім 5 українських ще усі ті десятки польських гімназій, що стоять на українській території!

Коли взяти на увагу загальну бідність української людности Галичини, її обтяженість всіма національними податками, то цей факт, утримування власними коштами 6 приватних гімназій треба визнати дуже знаменним: він свідчить про високорозвинені почуття національної свідомості й солідарности наших закордонних земляків.

Ставши на шлях самозапомоги, здобувши в собі сили й людей і коштів для організації середніх шкіль, з котрих одна—Рогатинська—служить предметом справедливого гордоців свого громадянства, галицькі українці дали доказ великого культурного поступу, осягнутого за розмирано дуже невеликий час, хоч яка тяжка боротьба жде це іх і з польським пануванням, і з домашньою болячкою—москвофільством, але кінць-кінцем пемога буде на їх стороні. Народність, що в самих тяжких економічних і громадських умовах дає такі докази своєї живучости, може сміливо дивитись в будучність.

ПО РОСІІ.

— Свято „білої квітки“ у Ризі. 4-го юлія у Ризі відбулось свято „маргариток“, як німецькі газети називають це свято; в дійвості ж продавали не маргаритки, а „білу квітку“ (ромашку). Чудно, що кореспондент терб. телегр. аген-ва різавелз тенденційну телеграму про дєнь „німецької маргаритки“, як про свято, яке неінакше б то взагалі було дуже прихильно („восторженно“) аустрію усіма риж-

нами. Справді ж ні трощечки не так. Ініціатива цього свята належить двом німецьким громадам „Фрауенбунд“ та „Юнгфрауенфрейнд“, які, наодинці, мабуть, у скрутному матеріальному становищі, захотіли збагатити, використавши популярну у Росії ідею свята „білої квітки“.

Скільки по всій Росії прибутку з цього свята пішло ішли на боротьбу з туберкульозом. Німці давали тільки 25% з прибутку цього свята губернаторові на благодійні цілі, а губернатор з свого боку обіцяв повернути їх на боротьбу з туберкульозом. Уся ж решта (75%) зиску піде на користь важливих німецьких громад. Коли довідалися про таку профанацію свята „білої квітки“ латиські та російські газети, то вони рішуче висловилися проти цього „некрасивого приєма“ двох німецьких громад.

Отакій то „восторг“ кореспондент петерб. телеграф. аген. знайшов у ризані... Таким чином, це свято „білої квітки“ пройшло без усякого підтримання його з боку німецького громадянства Риги і „надморья“ і, розуміється, претерпіло матеріальне фаско. Однак, не дивлячись це й на дуже пагубу погоди у день свята, воно все-ж, як чути, дало незовсім патанні результати через те, що, як кажуть, у німців був даний приказ показати, „що ми можемо зробити“, і німецькі фірми та багаті жертвували великі суми. Все-ж, дякуючи усій уваженним обставинам, німцям не вдалося використати для себе ідею свята „білої квітки“ у тій мірі, як їм бажалося, тим більше, що й довший їм був даний на „продаж квіток“ вагазі, а не „білої квітки“, як вони справді зробили. Німецькі газети й досі висловлюють своє обурення з цього приводу.

Заробітки авіаторів. Найкращий заробіток—авіаторів. Закордонні авіатори навіть побудували собі всякі вілли та палаци. Росіянам-авіаторам теж не кепсько живеться. Пілот Єфімов, що був кілька років тому простим робітником, уже має в банку 200.000 карб., а проживає що-року тисяч 40—50. Другий авіатор, Васильєв, що забрав на останньому тижні всі призи і навігаторів (самого Єфімова, служивши тепер в школі авіації С. С. Шетніна, а бере жування на рік 12.000 карб. Васильєв—юрист, до того був секретарем казанської судової палати.

Тепер його зробило втричі або й вчотири рази більший міністр авіації. (Вс. Гаа.)

Смерть бувшого губернатора Старосельського. В Парижі помер В. А. Старосельський, що був кутацьким губернатором в 1905 році. В ті бурхливі часи він взяв на себе роль миротворця. В простому чорному сюртуці, без вибіски, в октябрі 1905 року він їздив по тих місцях, де вишкочили найбільший революційний заколот і, дякуючи йому, там не проливалось даремно людської крові. Після одставки його заарештували з важкою

генерал-губернатора Аліханова і під конвоем одвезли в Тафліс. Потім його впустили і він жив до 1909 року в Катеринодарі. Тут його стали підозрювати, що він належить до нелегальних партій, і Старосельський емігрував за кордон. В Парижі він дуже біднував, жив на „уроки“ і йому коли-не-коли помагала його дочка, народна вчителька. (Ръч.)

Огневий молебін. Із карачевського повіту повідомляють про цікавий молебін. В селі Лисках почав гнати скот. Селяне служили молебні, давали зарік піти в святі місяці то-що, та нічого не помагало.

Зібрався селяський сход і тут було ухвалено запросити церковний причт і оделуцати „огневий молебін“. Причт згодився.

За селом на засірі вийняли рів. Сюди прийшов причт, селяне з корогвами та іконами. Над ровом розіклали вогонь і почали молебін. Після молебню через рів голила скот, а дякон кропив їх свяченою водою. (Р. Сл.)

Мудрий, Едипе, розгадай, які думки в цьому виразові заховано! Дали: „счлоченность эта для нас очень выгодна (Сіс), або оми порфір-іть взятъ подъ свою опеку простой народъ, увѣривъ его, что они сооладутъ отдѣльную отъ Россіи республику—„Украину“, въ которой будутъ течь молочныя рѣки съ кисельныя берегами, таъ бюджетъ хороше!“ А щоб краще запаморочити голову темному читачеві патріоти вигадують, що українці, то поляки, католики (!) Ну, що ж, хай буде й так; але, окрім, будь ласка, чого українці із „Кіевської Мислєю“ у парі поставлено? З якого це часу „Кіевська Мисль“ розпочала будувати республіку Україну і т. д. і т. д.?

Я завжди своєї співатиму: українці таки вже добре в колідки вбилися, світло українського руху змають вже муляе оті птахам нічням, коли вони так напоїсцяли на нас. Вагтя хоч би й те, що початиські „патріоти“ нас гірше не злюбили, ніж жили, прайнаймі про нас більше агадують, як про останніх.

Граф Ченно.

Теревені.

Приїхав п. Кореневський до Почаєва на прощу, чи може чого иншого, обдивився скрізь, побував у союзнному будинку, обдив і в ченцями, розмовляв із деякими місцевими міщанами, а тоді, невдалий, взяв та й надрукував у „Кіевській Мислї“ про все, що чув та бачив,—свої мовляв, вражіння списав.

„Патріоти“ страшенно розгнівались... Я? ми його контентували, мов щось людське, „соляний“, жаренням картопюм і жирної кашкицей“, а він сякий-такий непряхильно кореспонденцію про нас пише! Чи не краще тоді було надіслати йому бебеки, а ніж водити, та ще й розкасувати, що й до чого... Має ж шастя п. Кореневський, що не в Почаїв живє, а то довелось б скуштувати „союзницьких“ куляків. Але по-заяк від Почаєва до „Містожительства“ п. Кореневського „дистанція огромного размабра“, не то що куляком, але й камінькою не влучиш, то й заходиться „союзник“ пером вовзвати, хоч, правду мовити, не митці вони до папирової війни: треба тут думати, мізкувати, як би дотепніше написати, як би краще

невеличкі гроші, може здавалось їм, що за подяку за заступництво на сторінках журналі, вони повинні були дурно робити на йх.

Помалу Воротицький мусів признатися, що Степаненко мав рацію так казати, як казав. Що до обов'язків репетитора, то вони з кожним днем більшали. Спочатку, справді, попрохали, а потім стали „приказувати, наче не він безперечно мусів робити. Траплялось привіряти уваги.

Ах, який же він! Ну, хіба це те, що я прохала вас купити.—Нетерпляче раз сказала пані, коли він бігав кілька годин по всіх магазинах, щоб купити якийсь привічал до кухні. Нарешті найшов, як йому адалавалося, те що треба, праніє але не вгодив.—Ну, що робити? А треба. Побіжить це раз та глядіть щоб були тупі з вінтами. Ніхто тут не може навіть цього зробити. Куховарка сама нічого не тямить, ця штука у йх тут не живяється.

З тутешніми наймичками дуже трудно—хавяїновито зауважала дочка, вони дорогі і нічого не хотять робити. Наприклад білязку музеюм одлавати праці, а не митя дома, як було б у нас. Потім винити які? Обов'язково хата окрема, ліжко як слід, навіть вмивальник із лзеркалом... Вже боюсь, щоб наша Ема не стала вимагати, щоб я поставила у й хату мій туалет—жартуючи екічала панна, увесь час крутячись перед дзеркалом, бо примірила брліжкі, за який сьогодні заплатила сто франків. Взагалі молода есечка убиралась так, що й завидували дочка буржуїв та паві і вагавали в їхні голови думки, що „есечкою бути дуже не погано, що часом краще мати бацька, котрий викорюєтє мізку і душу пролетарія, ніж його фіантчу оиду.

— Куди ти, Ніно, збираєшся? Адже зараз закінить самовар і будем чай пити—оказала пані.

— Я вікди не збираюсь, я тільки

дошкулити ворогові. Ніяк не додержити чистоти мови російської: раз-ураз переплітається вона з масеними виразами; хоч слова і підбірає російські, дак склад речення „крамольний“. Морока тай годі! А тут це тобі на заваді оті „знаки прешиваїя“ — „точка“, „двоеточіє“, „вопросительный“ та „восклицательный“,—ніяк, капосні, не хочуть ставити на своєму місці. Страшенно корувитий народ. Марудна робота. Спасибі ще істину-руськомому лексікону—він хоч помага. Випащеш скільки десятків слів із того лексікону—й стаття готова!

Не думуюсь тільки, чого це кохані патріоти, воюючи з „Кіевської Мислєю“, в наш город каміні жбурляють? Ось що, наприклад, каже якийсь істинуруський писак Ровинський у статті: „Жидолоби і Почаєвъ“: „Враги наши за последнее время стали очень часто выступать подъ именемъ „украинцевъ“, что, конечно, доказываетъ ихъ сплоченность подъ флагомъ украинфильства“.

Мудрий, Едипе, розгадай, які думки в цьому виразові заховано! Дали: „счлоченность эта для нас очень выгодна (Сіс), або оми порфір-іть взятъ подъ свою опеку простой народъ, увѣривъ его, что они сооладутъ отдѣльную отъ Россіи республику—„Украину“, въ которой будутъ течь молочныя рѣки съ кисельныя берегами, таъ бюджетъ хороше!“ А щоб краще запаморочити голову темному читачеві патріоти вигадують, що українці, то поляки, католики (!) Ну, що ж, хай буде й так; але, окрім, будь ласка, чого українці із „Кіевської Мислєю“ у парі поставлено? З якого це часу „Кіевська Мисль“ розпочала будувати республіку Україну і т. д. і т. д.?

Я завжди своєї співатиму: українці таки вже добре в колідки вбилися, світло українського руху змають вже муляе оті птахам нічням, коли вони так напоїсцяли на нас. Вагтя хоч би й те, що початиські „патріоти“ нас гірше не злюбили, ніж жили, прайнаймі про нас більше агадують, як про останніх.

Граф Ченно.

Маленький фельетон.

Охтирська держава.

„Хороший гуздь рѣшилъ отозначиться отъ почтавской губернии и образовать самостоятельный штатъ“... М. Щедринь.

Досі я думав, що охтирський повіт на Харківщині є неподільною частиною України й укуї з нею входить у склад великої неісходимої Російської Держави; думав, що Охтирка—це таке собі... ніщо, повітовий город, котрого не на всякій вавить маш знайдеш, та й годі... Цак ні... з географії Лебедова, якою старанно називали наші юнацькі голови в школі, мави же відомо було, що Охтирка торгує збіжжям і товаром, це б то скотинною, і що, опріч пих звичаєних прикмет, вона нічим не велаилася.

Аж виходить, що я любісцью собі помилявся і, або неможливо позекручував усі географічні відомості, або а часів шкільних моїх у групіріці держав повстали величезні одміни.

Читаю вісті з Охтирки й нічого не розумію, навіть отерів од несподіванки. З усього видно, що віякого

охтирського повіту немає й повітового славного міста Охтирки також немає, а є опрічна Охтирська держава, цілком неалежна „од Росії, з власними законами й звичаями.

Ніяк не може отямитися од несподіванки. Як воно могло статися так, що досі я не помітив такої важливої одміни на мапі Європи? Я, хто маю не аби який дипломатичний хист, що з обов'язка завжди пильно стежу і за тям, щоб „англичакка“ не „гядила“, щоб німець не вискочав, як той з конопель, щоб Мюгмет-Алі не кинув розвагувати полових проблем та не втік із Одеси, й т. ин.

Огже прогавив... і перського паха прогавив, і відділення Охтирської держави од Росії прогавив, і вінець вискочив із свого Vaterland'у аж у Мяроко, і...

— Скривайте,—перебиває мене нетерплячий читач,—які ж ознаки того, що Охтирка перестала гендлювати збіжжям і скотинною й відокремилась од Росії?

— Я на це відповіду читачеві кількома питаннями:

- Як ва вашу, читачу, думку: один повінь бутя закон у державі чи ні? — Один. — Кий де? — І? Звичайно, в Росії. — Гаразд, А Охтирка? — Хм... Досі думав, що в Росії, а ви важ... — Гаразд. Нехай буде поки по-вашому. Тепер скажіть, будь ласка,—дозволено я Росії збрати жертви на пам'ятник Шевченкові? — Дозволено. — За що йому пам'ятника? — За те, що написав „Кобзаря“. — Чудесно. Тепер скажіть: чи можна в Київі кулати „Кобзаря“? — Скільки завгодно, в кожній пугвій кнгарі. — Це по закону буде? — Безперечно. — А в Тересаї? — І? То вища держава, не знаю. — А в Охтирї? — Це в нашій державі,—виходить, можна. — Можна? А ну прочитайте: „Ще в марті місяці охтирська поліція розшукувала в повіті „Кобзаря“. Де тільки траплялось знайти, забирали“. — Але ж то, певне, нелегального „Кобзаря“? — Нелегального? Гаразд. Ну, то скажіть тепер іще ось що: що з обов'язком шкільного інспектора в Росії? — Слідкувати за буквою „Ѣ“, таблицю помноження й організацією політичних. — Гаразд. А вилюлювати „Кобзаря“? — Не знаю. Може в інших державах і це належить до його обов'язків. — А в нас ні? — Ні. — Читайте: „Недавно інспектор вародних шмїл охтирського повіту Бароніков, учинив гонитву на „Кобзаря““. — То може на нелегального? — Ні... Сказано нелегало,—значить річ вважали про „Кобзаря“. В Київї можна мати „Кобзаря“, бо Київ у Росії; в охтирському повіті „Кобзаря“ не можна мати,—виходить... то опрічна держава, а не Росія. — Хм... Адже ж гляньте ва карту. — Та й я те саме казав. — Дивно... А може це „англичакка гадать“?

полковник, що стоїть на обороні тощо ладу, проти якого воється наш пролетарський полковник. Ох, та як би ці ваші верховоди долалися до влади, вони б нем коритувалися без міри, без умишу. Чого ви на мене так охеса поглянули? Думаєте, ва другий кік перебіг? Ні, я просто бачу речі такими, які вони є, і не роблю собі ілюзій. По моему, треба перечастити, перемити тих, що поприставали до поступового руху. Нехай або ідуть геть, до справних своїх, або нехай приченуряться, бо нелегальному не можна братись за чисте діло. Та я тивявся вже, слава Богу, досить, бачив чимало і скажу, що здебільшого ріжнєня між поступовим і поступовим та, що перший має силу та владу, а другий не має і завидує йому. Вважатеся, що досить називати поступовим, щоб справді ним бути. Це нас ві до чого не обов'язує і будь ти нечесний, будь шархат, будь навіть злодій, то все одно, аби навазявся чим иншим.

Степаненко говорив з захопленням, аж тремтів увесь. Тема для нього була пекуча, серце наболіло від всіх тих ярівнів і думок, яких авіація за довгі роки блукання по між емігрантами.

— Та не вої ж такі, е й инші—почав оперечатися Воротицький. — Крапля в морі. Одна ластівка не робить весни. Подивітьсє, як діялється тут за кордоном на нашу еміграцію, з приваємством, з зністю, ві якої ваги вона не має. Чи так було з иншими емігрантами, хоч би, наприклад, італійськом, чи венгерськом? Тоді й не тільки поважали, але й рахувалися, як з політичною силою, вряли йй. А хто буде рахуватись з нашим, котру вважають бандою шахраїв і пройдисвітів? Адже хіба тут за кордоном не знають, що до нашого брата близько не відходь; обдер, обшакрує, наробить пілу куду неприязнностей. А між собою як вони живуть? Як kota та собаки. Сором перед чужими! Тепер я сам десятою

— Не схоже. „Англичакка“ ще я не те дозволяю читати.

— То хто-ж? Знаяу плечима. Стоїмо в глибокій здумі. Нарешті читач лягає себе доложою по лобі:

— А скажіть... не знаєте ви часом... отой Боровиков... — Що? — Бачте, ва мою думку, тут не а державі опрічний ріс. Але чи не родич, бува, отой Боровиков панові Лободовському? — Ну, то що?... Але ж, коли Охтирка не опрічна держава, то й сам Лободовський... — Е, не скажіть. Лободовський, коли схоче, то все зробить.

Знов плечима анваую, бо так така й тепер не знаю, хто з нас не помиляється. Нехай міркують читачі. Провінціал.

ПО УКРАЇНІ.

У КИЇВІ.

Панахда по А. Н. Мельницькому. Вчора на Байковому кладовищі на могилі покойного журналіста А. Н. Мельницького (Будущого) було одправлено панахиду.

Від сенталя, урядженого товариства українських артистів 6 юня в Київї кїєвського комерційного зібрання на користь жертв катастрофи на Львівській ул., чистого прибутку було 35 карб. 41 коп.

В справі будови пам'ятника Олександрі ІІ. Три вагони з рожевим гранітом, привезеним на відстад пам'ятника Імператорові Олександрові ІІ, по дорозі в Італї застрягли десь. Розпитувати їх командировано главною А. А. Кіх. Єсть чутка, що од його одержано тімвожу телеграму. З будовою пам'ятника може вийти задержка.

Розборка дому Червононіска. Городська управа наляла на себе одповідальність за розборку дома Червононіска і дозволила на це кредит. Цими днями розборка почалася. Вже знесено шостий поверх.

В справі августовських свят. Розпочаті кїєвського округоу доріг роботи по погнібненню Десяні вже закінчують. Роботи веленя безперервно з початку літа. Щоб поглибити Десяну від Київї до Чернигова, на протяві 204 верст, без перерви працювали 3 електричальні машини, які зручїували 14 великих і 22 малих перекати. Перед працею землечерпаюк робили досвід два гуртки, які давали план і вказівки землечерпальним машинам. Глибина Десяни на перекатах тепер доходить од 7 до 9 четвертей.

Для прискорення работ по ремонту кїєв-бресл-литовського шосе командировано саперні команди.

Повітовий селясько-господарський музей. На прохання липовецького повітового агронома кїєвська губ. земська управа замовила для липовецького селясько-госп. музея колекції шкідливих коледовства і ссвідінитва.

Районні земські виставки. В цьому році як Київщани в осеза мають бути уряджені районні селясько-господарські виставки. Для урядження виставок кїєвська губ. земська управа одеріла повітовим управам кредити.

В університеті. Прайматі прохання од охочих вступити у кїєвський університет почнуть 16 юля. Досі це

дорогою обинають тих наших товаришів.—Степаненко навіть одсукувся від Воротицького.

Ного вія неавидів в цю митя, як неавидів усіх емігрантів і ця неавидь була йому мукою, бо не від злюби вона була, а з величезного жалю, що прихильники поступового руху так сама не поважали його, та бруднили його, своїми звичаями і поведінкою.

Воротицький бачив ту ворожечку, та вона якось не азначила його, ви не розуміє й причину, бо від цього мав невеликий розум, але серцем чув, що вони не від злюби. Того помовчавши таки спитав:

— Де ви живете, хоч скажіть. У всяким разі мій земляки.

— Ох, це для мене ніякої вагтости не має,—грубо переохпив Степаненко,—я сам ві до кого не хожу і у себе не приймаю.

Воротицький тут вже образився, аж почервонів і зараз же попрощавшись, пішов додому.

Там йому заплалака Еарікета подала їсти і стала дошкитуватись, чого він заіавався. Може розмовляв з панною? У Еарікеті серце умирало. Тепер вона не мала спокою ні в день, ні в вочі з того часу, як заручений став бувати в госпіді, де була така елегантна панна. Потім прийшов Задонський і напівс на його.

— Слухайте, дайте ж мені п'ятидесять франків, бо мені треба де-що купити. Ваші сорочка мені не подобаються і я хочу крахмал. Також треба хусточко, бо ваші, з вашими ініціалами мені не підходять.

— Ні шага не маю.

— Адже заробляєте.

— Так. Але платю матиму в кінці місяця.

— Скажіть щоб дали вперед.

— З якої речі?

— Я-ж вам кажу, в якої.

— Найперше мушу сплатитися Кордардо.

— Не розумію, навіщо й платити. Я вам ражу не платити, адже вона у

На дню*).

(Далі).

Воротицький пішов до Хоменцьких. Серце замірало від вітхи, але разом і від несміяности перед славним літератором. І не роздивився, який він був, бо бачив не його справжнього, а його, яким він був в своїх писаннях.

Розуміється, світло його ореоду також падало на жінку, на дочку панну, на хлопця.

Лекції почалися одразу. Труденько було учити розбещеного хлопця, що не звик нікого слухати, а тим паче тих, кого він вважав наймитами. До таких він відносився з великим приваємством і майже не вважав їх за людей, а за щось таке, що повинно їм годити, на йх робити, і не втомлюватися, ні хотіти їсти та спати і вже зяпане, що де мало права розважались. Звичайна річ, що і репетитор був наймит, котрому „дана платити гроші“, це б то людина з якою нічого перемавлятися, людина живча від його рідні, та звичаюх.

Хоч одразу Воротицький був під впливом слави Хоменцького, але його вражіння відносина мало до робочого люду, бо не міг зрозуміти, відкіль же той таких поглядів набрався, коли жив завжди у своїй семьї, семьї Хоменцького?

Також неприємно його даувала роскші Іхнього життя і те, що вони, як багаті пави не жалували грошей, коли мали діло з багатими—з дорогою швачкою, дорогим магазином тощо, але коли це траплялось з бідними людьми, що живуть з малого заробітку—це б то як раз а пролетаріяма, за яких так палко воювався Хоменцький на сторінках найпоступовіших журналі, вони робилися дуже скучними і викорютовували „свого брата“ вемлюсердям. Страшно було шлода платити тим „братам“, навіть

*) Див. „Редя“ № 154.

почти в университет надіслано 200 прохань, шість прохань від євреїв. В цьому році в київській університет не будуть приймати євреїв в інших шкільних округ.

Віра Гудшоні. 9-го лютого в Карлсбаді померла В. Н. Гудшон. Покійна була в Київі відомою людиною, якою видний член т-ва трудової допомоги інтелігентним жінкам. При участі В. Н. засновано при товаристві жіночі самаритські курси.

Зал-дорожня конференція. В управлінні півд.-зах. авіаційної дороги надійшли відомості, що в початку августу цього року в Дрездені буде скликано залізнично-дорожню конференцію в справі розгляду правил про перевезення товарів по прямому міжнародному сообщенню. Окрім членів міністерства доріг в конференції візьмуть участь начальники комерційних служб півд.-зах. дороги.

Ремісничі одніи при земських школах. Директор народних шкіл на Київщині повідомив київську губ. земську управу, що одніи промислових шкіл міністерства нар. освіти повідомив київську школярку округу про перевод кредиту 10.800 карб. на будівлю ремісничих одніи при 12 земських школах на Київщині.

Нові школи. В цьому році в-осени в радомисльському повіті буде одкрито такі нові школи: вепривська, горбунівська і нова-красівська (двохкласові) і мірчанська (однокласова). В чигиринському повіті: іванівська і оситнявська (двохкласові), косарська і трілицька (однокласові). В сквирському повіті: спичачівська і бабінська (двохкласові) і гайворонська та великоалександрівська (однокласові).

Лекції про холеру. Київська губ. земська управа розіслала усім повітовим управам по одному комплекту тієвих малюнків для урядження на Київщині лекцій про холеру.

Шовківництво. В розпорядження земського інструктора по шовківництву А. І. Пусена, київська губ. земська управа одкряла кредит на 600 карб. для закупки шовківничих конків.

Досліди ґрунтів. Київська губ. земська управа асигнувала 500 карб. професорові новоросійському університету Набоких на продовження початих дослідів ґрунтів на Київщині.

Досліди хуторського хазяйства. Київська губернска землеустроительна комісія видає роботи по обслуговуванню хуторських хазяйств на Київщині. Обслуговування ці було зроблено в 1908—1910 роках земськими агрономами і спеціалістами по дорученню головного управління землеустроительства і хліборобства.

Сильний тиф. За минулий тиждень на Київщині засяло на сильний тиф 66 душ.

Безправні. Члени поліції подільського уезда підляс області задержали 6 євреїв, що не мають права жити у Київі.

Київщині. Жнива. Наш кореспондент з київського та великокиївського повітів пише, що там швидко скінчаться жнива. Впорані мало не всі вієва, жита, ячмені та пшениці.

Чернігівщині. Вибори в городську думу. З Глухова наш кореспондент пише: 12 лютого відбулися вибори гласних у городську думу на нове 4-х ліття. Всіх старих гласних думають зобов'язувати.

Жнива. Серія по глуховському повіту почалась уже жнива. Через гарну погоду жито вже скрізь по-

спіло. Тепер уже видно, що урожай цього року середній.

Полтавщині. Вистави. Гадяцьке повітве земство 8-го сентября улаштує сільсько-господарську виставку.

Екскурсанти. Наш кореспондент з Полтави пише: 8 лютого прибули сюди з Києва екскурсанти з Буковини; оглядали будинки земства, музеї, пам'ятники й все, що є у Полтаві цікавого.

Харківщині. Протест учителів. В газеті „Утро“, що видається в Харкові, надруковано протест народних учителів в приводу „Дѣла объ украинскомъ сепаративѣ“, священникъ Г. М., про яке читачі читали в нашій газеті. Читателі виводять догану учителів „Д. Левинському, по довооу якого виникло це „дѣло“. Кінчається їх протест так: „факт такого понодження з дѣтьми, з українським словом і, евангелією виглядає в нас глибокий гнів; і ми, народні вчителі, в приязнстві ставимось до тих учителів, в школах яких знають такі сумні явища. Нам неприємно соромно, що навіть і тепер поміж народними вчителями в Росії єсть такі моральні каліки, які сквернять саме ім'я народнього вчителя, для нас дороге й цінне“.

Повість тифу. В сумському повіті шириться повість тифу. Немає де найняти квартиру під барак. Становить тяжке. Через роботу добу повість ще більш шириться. Урава дорожає довозу губернатора ввяти тимчасово будинку школи для барака.

Під суд. З якимусь головним управлінням в справах міщевих хазяйств, оддають під суд предсидателя сумського повітвого земської управи Липтвєрева й завідующего сільсько-господарським складом земства Роттера за шахрайство по службі.

3-годоу. На полуставку „Карякут“ шведських залізничних помер з голоду селянин Іванушкін.

Катеринославщині. Справа „експропріаторів“. Закінчено судство про гурт, який чинив розбій та напади в катеринославській та харківській губерніях. Під судом 44 души. Всіх їх будуть судити по 279 ст., що карє за смерть. Гурт цей розпочав свою діяльність в бахмутському та славянськ-сербському повітах. Складає цей гурт з безробітних робітників місцевих рудників; вони однімали гроші в праватих осіб і грабували казенні, громадські інституції та муніципальні. Члени гуртка добували в шахтарів динаміт і робили бомби. Зброю купували в магазинах та добували у якогось околдовського надирателя. Справу буде розбирати у Харкові київської воєно-окружній суд.

Херсонщині. Прохання жінок. Жителки містечка Кривого-Роду подали прохання херсонському губернатору на своїх чоловіків, які азартаю гроші у карти в клубі. „Через це,— пишуть вони,—ваші чоловіки страждають як матеріально, так і морально, бувають часто семейні нелади. Просимо ваше превосходительство закрити клуб“.

Арешт почталіона. На станції Мардаріака заарештовано почталіона почтовой коатори Келимичевича, який привязався, що крає і підміняв двічі речі в пошляках вкупі з товаришем, що теж служив на почті, Семеновом. Частина крадених речей п.-одавав, а то одєляв своїй сестрі. Уже одбярало скільки пар проданих годичників.

Самогубства. За останній час в

Одесі зарєгістровано 4 випадки самогубства між саудатами. Недавно застрелився караульний саудат Голубин на варті.

Галичина.

Відгукну процесу 101. Проти д-ра Андрия Коса, адвоката в Калуші, який виступав оборонцем українських студентів в процесі 101, карний суд львівський по докладу прокурорії розпочав карне переслідування за похвалявання каридостойних вчинків, яке об'єдено в кінцевій промові, сказавши на тім процесі. Д-ра Коса вже допитувано в цій справі в Калуші.

Німецькі посли в українському парламентському клубі. Закордонні газети повідомляють що одиандитять німецьких поступових посли вступили до українського парламентського клубу, щоб мати змогу вибрати в комісії. Ця злука буде до того часу, поки скінчаться вибори до комісії.

Земські вибори.

У Вінниці 9 лютого на польських виборчих зборах вибрано шість гласних: місцевого магната графа Грохольського й трьох багатих поміщиків Букрабта, Урбанського та Пенівського, вінницького присяжного повіреного Олтаржевського, представника Жмеринки—Сарковського.

Всі гласні пройшли великою більшістю голосів. Окрім гласних вибрано чотири кандидати—три повних цензовиків і один уповномочений другого з'їзду.

10 лютого в виборах у Вінниці руських гласних перед тим, як подавати записки, було видно, що більшість представників безпартійної земської групи. Кандидати цієї групи, в числі 17 чоловік, одержали дуже багато записок і на балотировку пішли в першу чергу.

Жмеринці були нездоволені, що у них мало місць, і це нездоволення політико мислив, через що не всі пройшли кандидати земської групи. При першому голосуванні з 32 кандидатів, що балотировували в першу чергу, пройшло 14, а останні більшість голосів не одержали. На зібранні було ухвалено призначити нові вибори в той же вечір для вибора додаткових гласних. Балотировалося 21 душа. Вибрано 8 х гласних і одного кандидата.

Вибрано в повітве земство: Гуза, Лозинського, Андриянова, Статерова, Васильєвського, Піхна—сина, Васильєва, Тимченка, Вікула, Баржковського, Чижевича, Нельського, Снежинського, Домаряцького, Тихомірова, Єлєнева й Манчинського та кандидата Станкевича.

Гласних—великих поміщиків 7, дрібних—1, вінницьких—6, жмеринських—3, повних цензовиків—8, одноп'ятників—6, одностенників—6.

Союзники та націоналісти виставили свій список не записалися.

У Балті 9 лютого на передвиборчих зборах руської курії, якими заправляв бувший предводитель дворянства Воеводський, було ухвалено вибрати в гласні людей, які знають земське діло й безпартійних.

По балтському повіту вибрано од польської курії три гласних, всі поміщики з вищою освітою, безпартійні.

У Липовці 9 лютого малися бути вибори одноп'ятників польської курії, та нікого з виборців не прибуло й вибори не одбулися.

З Казатина повідомляють, що в Самгороді одбувся виборчий з'їзд одноп'ятників руського походження.

По бердичівському повіту вибрано

Орловського, Іванкевича, Рубановича, Нечочєва, Грунвальда, Брояковського, Воляника, Заборського, Мельникова, всі прихильники культурної земської праці.

В Старокостянтинові 9 лютого земськими гласними від польської курії по повіту вибрано графа Грохольського, Жуковського, Кноля Глембовського, Шашкевича та Белобжєвського. Із 89 виборців прибуло тільки 32.

У Черкасах 10 лютого відбулися вибори уповномочених одноп'ятників од польської курії. Прибуло тільки три виборці. Вибрано два уповномочених, обидва безпартійні.

У Фастові одбулися вибори гласних од руської курії одноп'ятників.

За кордоном.

В Персії.

Бувший шах персидський Магомет-Алі 9 лютого з триумфом вступив в Астрабад. Його зустріли саломат з гармат. Населення збіглося висловити йому свою прихильність. В Шахруде шаха сподіваються через кілька днів, а звідтіля він ніби то в черезні поїде в Тегеран. Яких заходів вживє уряд—невідомо. Меджлис вибрав з поміж себе комітет громадської оборони з 9 душ. Сталося це без згоди Сапахедра, який поводиться шось непевно і через це викликає підозріння. Він, не вважаючи на таке становище не виявляє ніякої енергії. Пішла поголоска про його одставку. Міністр фінансів Мавене-доуде вже полався в одставку. В Тегерані оповішено військове становище. Війська в шаха 12.000 душ. Грошей, як кажуть, біля 20 мільйонів карб.

Стоверховий дім.

З Нью-Йорку повідомляють, що одно товариство архітекторів незабаром має ставити дім на сто поверхів. Буде він 364 метри заввишки, вищий башти Ейфеля, яка має тільки 300 метрів.

Повстання в Албанії.

Повстання набірає грізних розмірів не тільки в південній Албанії, а й в косовській області. Албанські ватажки, які скорилися султанові в Приштині, тепер між повстанцями. В манастирському й янінському вілєтах ходить багато албанських чет. Повстання набірає характеру партизанської війни, і особи, добре знайомі з ним, побоюються, що може повстати вся Європейська Турція. Розбите військо Едхема-паші одступало од Дьякова. Албанці мусульмане з Дьякова постачають припаси повстанцям; це показує, що турецьку облогу малісорта прорвано. Турецькі газети друкують довгі реєстри турецьких офіцерів, вбитих з-засід, і повідомляють, що в Албанії мусульмане починають партизанську війну. Турки спішно шлють підмогу в Південну Албанію.

Лист з Полтави.

Учительські курси.

Зараз смійні розгар сезону—сезону вчительських курсів. Відбуваються вони в великих цілі й у нас на Україні. Судячи з газетних відомостей на деяких курсах окрім звичайної академічної праці—лекцій та практичних робіт, проваляється й інша робота, які торкаються чи організації й типу народних читальниць, чи класифікації різних підрозділів та учебного матеріалу етс. Над такими питаннями працюють окремі семілі, як от наприклад у Харкові. Як проваляється ця робота, й у яким вона зараз стані перебуває, на жаль, нам поки що не відомо; бо виконавці занадто скупо поділяються відомостями з читачем.

суд на вас не жаліється. А взагалі скажу, що ви не вмієте жити. Коли б були справжніми, то оне б зараз у вас в келєні брязтало.

— Яким же члєном?

— Протєієвським. Ви робите Хомецьким безліч покупок і часто доєить коштовних. Ог накладайте на все проєат і беріть його собі. Побачите, що чимало вийде.

— Чи ви збожеволїли чи що?

— І трешка зі. Хомецькі вас експлуатують не ховаючись, бо мають спроможність так робити, а ви її не маєте, то забирайте вишком у їх те, що вам належить. З якої речі ви робитимете на їх дурно, а вони для вас і пашлем не кивають?

— Ну, вжєж я не попустию, щоб накладати процєати наче якась куховарка.

— Ні ви мені відкажіть, а якої речі ви робитимете на їх дурно?

— Власно, що ж... я роблю покупки, не яке діло.

— Не яке, але все такі діло, за котре люде гроші платять. Не яке, тоді діло і куховарці, що ходять на базарі та обдї вартє, але вихто ж не може претендувати, щоб воєна те дурно робила. Я вам разу накладати процєат...

— Одчєпітьсь ви з своєю порадою, я вас не прошу мені радити. І що воєно за аязак, що вихто мені не дав спокое. Як собака я...

Задонський і собі розскачивався.

— А я що маю робити? як без грошей жити? Повістіть мені чи...? Я людина хворі і не маю навіть того, без чого не маю обійтись, а ви в той час бережете кожду копійку отям вашим Хомецьким. Вони паша, пашами живуть, а я мущу терпіти злидні. Ось то воєно соціальна і економична несправедливість! Мені треба п'ятьдесять франків, або хоч двадцять п'ять, або я повишує.

І Задонський вибіг з хати наче справді заміряєся вкорогати, собі життя.

рушало і він не мав на думці давати йому грошей. Але на другий день коли ваявся за гаман, де було десять франків—решти від покупок—там їх не було. Зачаїть у ноці Задонський витяг. Він йому нічого не сказав, бо дарема б була і розмова. Позичив у Кюдарько потрібну суму і вернув її Хомецьким.

Днів через два „знов таки бігаючи по дорученню паші“ Воротицький зустрівся в Степаненком—той виходив з автоки. Окрім пакунка з слоєчками, він ніс ще папирчаний мшечок з крапанками і пляшку молока. Вся постать Степаненка похилилась та зігнулась, облячта мало такий безнадійно сумний вигляд, якого ніколи парубок у його не бачив тай не міг би уявити його таким похилим, зажуреним.

— Що з вами?—спитав Воротицький наближаючись. Той одразу випростався, і облячта стало суворе та неспідступне.

— Нічого—відповів.

— А ваш хлопєць.

— Має запалення легенів.

— Ой! А може ви помиляєтесь?

— Ні, я вжєж не такий поганий фєльдшер.

— Може я міг би вам стати у пригоді?

— Як саме? що ви можете тут зробити?—вєтерєдлєчє крикнув Степаненко.

— Може куди піти, що зробити. Може що купити. А то ж ви хлопєць киваєте самого.

— То вічого.

— Ну, чого ж ви на мене наче гніваєтесь? Хіба я коли вам що лике зробив? Адже дома... там у Росії ви відновилось до мене добре.

— Вагагалі я не хочу водитись іа нашими ємігрантами. Не хочу вжєж дивитись на те, на що я між ними надивився. Бог знає, чим і ви за цей час стали. Я вжє зустрівач земляків, котрих знав порядними людьми і котрі стали потім пройдевітими.

Воротицькому взошло у серце. Згадав Марєцького і Горович. Хот вєж помалу став забувати їх, бо і товариство про їх йому не нагадувало, але все таки іноді вони з'являлись наче привиди.

— Ну, скажіть, хоч, де живеєте—попрохав скромно я, може, коли одвідаю... все таки, може статись, у чім небуль поможу вам. Наприклад, могу дежурити біля хлопєця.

— Дякую.—Мякше сказав Степаненко.—Але я біля Івана сам буду дежурити, у всяким разі адресу свою могу сказати: Via Cartello, № 6. Спитаетє російського єньвора.

Того ж вечора Воротицький одвідав земляка. Підіймаючись аж за четвертий поверх старого похмурого будинка по круглі узенькій сходаці він думав, що справи Степаненка мабуть дуже погані, коли живе тут.

Таке ж саме вражіння зробила і хата з малим вікном та низькою стелею. Стіан були пофарбовані синім, що здавалось брудним, біля стіан стояло два мізерних ліжка, стілки і два стільці. В хаті було пітьмяно, бо по обидва боки вікна йшли вперед старі поцорні будинки і не пускали ніколи сонця. Прывда улячка була коротенька і зараз починались плантєці квітє, що краєм йшли у гору, але контраст вчєш безсонної улячки і вчєш соняшого простору робив хатину ще більше неприємною. Там над квітками було стільки золотого соняшого сязєа, стільки ажєрєвих коєнєрєв воєно освітлювало, що аж задрєієство було, що так багато розкошєв рослиан і так мало людя.

Воротицький як увійшов, то одразу зобачив широкє постєтє Степаненка, що стояв і варив на спиртовієчє молоко. Далі за ним, біля вікна, на ліжку видно було хворого хлопєця. Той лежав непорухло і дивився перед собою великими гарними, блискучими від гарячих очєма.

Коли гїєтє забалакає, він адвєво-

но глянув у той бік, де він був, але вараз же заплющив очі, мов йому до всього на світі було байдуже.

— А що, як ваш хлопєць?—спитав Воротицький, почувачи себе наче зайвим, неприємним.

— Як і раніше.

— Може воєно легка форма буде. Швидко вичує.

— Вичує?.. мала утєха.

— Як мала втєха?

— Так, так. Усього буває на світі. Іване, хочєтє молока?

— Ні, тату, трудо.

— Як хочєтє.

— Крає б випити,—почав вємовляти Воротицький,—а то аєсєлієтєся і довоє будєш хворити. Треба піднятиєсь, тоді хвороба швидко минє...

Коли це він говорив, його вразило облячта Степаненка. У того облячта було як у мертвого, а слухачи гїєтє, він скривив уста якоєсь такоє страшенноє умєщєтє, що аж моторошно було б бачити.

— Що ви...—лєдвє вємовив парубок.

— Що я?

— Чого ви начє смієтєсь?

— Во смієно.

— Чого?

— Того що ви так турбуєтєсь, щоб Іван швидко вичує. Правда, то росєкє для таких, як ми, хворитє... але часом буває, що і жити росєкє...

Воротицький не зрозумів, але чув шось страшне, але страшний був і сам Степаненко. Бовєво далі пєтєтє, тим більше, що не знав й про втєтє і як. Гєсєлєдарь так воєже, очеєвидячки, ставився до гїєтє, що тому треба було втє гєтє, що він і зробив.

Коли двєрє за ним зачинився, Степаненко не сів, а впав на найбільшчєтє стїєлєчє, начє увєєч час поки Воротицький був у хаті, він вапужувєв всі єнєя, щоб вєдержатись на ногах.

Вєдутьєся зараз курєє й у Полтаві. Вчєтєлєство доєтє старанно і з заєчєвляєнням одвідує лекторієв (правда, не всїх). Критичний огляд змієту й вартості деяких лекцій будєє подалє трохи згодом, в ближчих жє наших дїєтєх; ми хочємо торкнутисє деяких справ по ає лекційними вєкладами.

Окрім корпоратїє старостів від кожного повіту, влєдєтьєся, при Полтавєських курсах не ієтєєє зараз ніякої вїшої організації. Не чутє шось а ні про єєсїєдїєніє праці по тим чи вїшим шкільним питанням, а ні про працю, на користє поліпшєня, вєгалє, становїєчє вчєтєлє. Інстїтут старостів працює над розв'язанням бїжучих, виключєно вєзтрїєшнього розпорядку, справ—справ про лекції, практичні роботи, еєкурєє, гуляєчє й т. иш.

Не маємо не зазначати, що й в цїєм напрямі усє добре одбуваєтєся. Ілюстрєрую хоч бї таким привєдлом, що не хватєло й не хватєєє корпоратїє громадської ємїєлєвості піднятисє й підтриматє до вїнци бажєняє уєї слухачів іп єогорє, бажєняє матє у себе деяких лекторів; проти яких чомусь воєжеє поставилось округєє шкільне начальєство, а за останнім й мїєдєва (не земсьє) адмїєстрація. Адмїєтрїєя дуже й дуже хтїє б, наприклад, матє д. Василенєа своїм лектором по ієсторї, та це без мєтєлєвуєняє заборєдєєє йому.

Перед великою аудиторїєю ідуть вєклади по ієсторї пєсьмєєствєа, вєгалє, вїєтєрїє ієсторї, але українське пєсьмєєство, українсьє ієсторичнє питання старанно замовчуютєся. Увїєкчєтєя цєї аномалїє легко й тільки вєлєжєтє од вєнєрїє старостів.

Здїєлєвалось, правда, де-якіє питання й до єа мєжємає вєзтрїєшнього розпорядку. Але тут хутко на перєшкєчєчє члєном управи д. Дєлєєвським ставився дозвєг: „Вєрєгатє курсє“, й старостє так жє хутко удухачєє з своїми „блєгачами намфрєєнємає“. Ось наприклад. Виробляєєє редакция аєкєтє (про змієтє й мєтє її подєтьєся в найбільшчє числєх); де хто з старостів знєє думатє, яєї зачїєтєє рїжєє українсьє питання. Старостє, ухвалєєє й привїдєє до редакції цїє питання. Але... вєдучєє дозвєг д. Дєго й пункти полєтєлїє шкєрєбєртє. Корпоратїє старостє, з нею й уєї курєєє вєдєлї, що вїєтє Іх, як євідєчємає, ієтєлєгентчємає українсьє, нємає, але лише покїєрє, малоросєєєєє єтєографїє. Тодї як де фактє не жє не так!

Нєвїєтєє така дїєбєнєчє, як одвїєтєє, ємоєго звичайно змієту лише по українському, телеграмє до своїх товаришів-українєцїє, які зараз на Петербургських курсах й яєї привїтали полтавєчє на українськїє мовї, й тєя дїєбєнєчєчє полєтєлїє жєртєвоє дозвєгє. Не дай Бог, права прєєєа гвалт підняєє про сєпаратїємає. Рятуйтє! Така дїєбєнєчє, а дуже характерна. Вона яєєрєвоє показує: на стїєлєчє громадєлєствє наше зєлєкаєє. Я. Х.

Останні вісти.

(З газет та по телеграфу).

Вєсїєніє звієтїєня.

ПЕТЕРБУРГ. Смотр потїєшних в Петєрєгфїє прїєзачєно на 28 лютого.

„Рїчї“ повідомляють з Царїєвїєна: Ієодєр з 1500 богєомєлєчїємає, єєред яких бїльшєтє жєнєцїє, вїєхав в Сарєв на паракодї, прїєбєрємоє єо-

квартиру і вже давно жив лише чаєм без єахрєтє та бїєдєком. Санєєніє купуєєє молоко, вєдєєє крапанєк, або вєрєєє на єспїєтєчїє шмєтєчєк мєєє. Але і цього далє не могло бутє. Треба було вкорогити собі і єнєєвє життя та й край вїшого вїєхїду не було. Найкращєє було б яє бї Іван вєєр від хвороби та й то не барочєєсь, бо зосталось тільки кілька франків. Єдина утєха, коли б вєєр євоєє ємертьє. Добра втєха. Від таких думєк можна було збоєволєтє.

Коли б Іван довго не вмірав, або почав вичуєвати, то батьковїє треба було б його отруїти і отруїтисє самому. Вжє кілька часу Степанєєєє міркував, як не зробити, думав спєчєтєчє сказати все хлопєцю, але б це тоєу заподїєло воєвом

вояцькими значками. Богомольці розбиті по військовому на отряди, пройшли городом з соціальними значками і прапорами, співаючи патріотичні пісні. Ілюдор поверх рясон був обв'язаний трьохколірним комором.

ВАРШАВА. Скінчилась забастовка малярів, що тривала два тижні. Делегати од робітників і підприємців під проводом асесора 8 магістратів виробили нові умови праці. Встановлено восьми-годинний робочий день, урегульовано норми плати в залежності од категорій работ і т.п.

З Лодзі надійшла звістка, що міністерство ухвалило проект переіменування Лодзі в губерньський город.

ЕЛІСАВЕТГРАД. З тюрми втекло два уловених каторжанин. Один з них, зморевий погонюю, впав і перерізав собі горло; другого вбито.

ПЕТЕРБУРГ. Нов. Вр. вимагає, щоб ті фірми, які дають інтендантам хабарі, тягті до суду разом з інтендантам-хабарниками.

"Рус. Зв." повідомляє, що Століпін приїздить розвирішити суперечку, якій фірмі будувати павиріжки.

"Рвчи" повідомляють з Владивостока: місцеві газети пишуть про не звичайно тяжке становище робітників на амурській залізниці. Підприємці зменшують плати і робочі години. За протесту робітників б'ють. Робочі телеграфували Століпину.

На Сахаліні ще гірше. Тут люте цинга. Люде мляють од зморення. Арештантів за найменші провини надирателі бивають або засівають ривками. Тікати почали частіше. За кожного вбитого втікача надирателі платять по 15 карб. Через це з'явився спеціальний промислов. Вбитих сила. Найбільшим звірством відзначається Готшальк. Арештантів і робітників тікають цілими гуртами.

"Рус. Знамя" оптрафавано на 500 карб. за статтю "Розы и шаны етоличной преси".

МОСКВА. Оптрафавано на 500 карб. журнал "Объединение".

БАКУ. За останні два тижні захворіло холерою четверо.

За кордоном.

Всякі звістки.

ВІДЕНЬ. Військове міністерство постановило завести в армії необов'язкові трьохмісячні курси по лібробовству. Курси будуть теоретичні і практичні.

ДЕКИН. Газети повідомляють, що в багатьох городах почали мерти люди од хвороби, схожої на холеру. **СОФІЯ.** Перед закриттям великого народного зібрання в Тирнові, коли увійшов цар, ділі не встали, а коли він сів на трон і хотів читати тронну промову, вони почали демонстративно виходити. Лілі подали в бюро пасьменний протест проти одкриття й закриття зібрання царем.

ЛОНДОН. 9 юлі в Лондоні почався великий полбот кругом Англії, організований газетою "Daily Mail". Премія—100.000 карб. Записалось 30 авіаторів, між іншим, Ведрін.

КАТАРРО. Сутачки малісорів в турецьким військом ідуть щодня. Між повстанцями єть четяки з Македонії, які оєрують бомбами.

ПЕТЕРБУРГ. З Костянтинополя повідомляють про велику пожежу. Згоріло вже біля 2.000 домів. Багато людських жертв.

З Копенгагена: географичне товариство поєбавило Кука присуженої йому медалі за відкриття північного полюса.

Література, наука, умілість і техніка.

— Оповідання О. Пчіани. Вийшли в Київ оповідання О. Пчіани—а учительського життя ("Золота писанка" та "Півтора оселедця"), що друковані були в "Рідному Краєві".

Театр і музика.

— Група Л. Сабініна виставляє в Харькові такі пьєси: "Дячиха", "Запорожець за Дунаєм", "Страчена сядла" (М. Кропивницького), "Степовий гість".

— Спектаклі П. Сансаганського в Харькові ідуть регулярно. 9 юлі з його участю йшли "Чорноморці", 10 юлі "Мартин Борулі".

— Вітання М. Садовського в Катеринославі. Прихильники ідейної оєнциальної діяльності М. Садовського зробили йому на спектаклі 7-го юлі, в Катеринославі оєвяду. Йшла пьєса Вяниченка "Врехня". В антракті М. Садовському піднесена була адреса української мовою в багатьох підписами. Адреса прочитана була місцевою українською письменницею Т. С. Вичиханюю. Читання адреси відкрило було явними оплесками.

ДОПИСИ

(Од власних кореспондентів).

ХУТ. МИТРОФАНІВКА, гадацького повіту (на Полтавщині). *Лікарська справа.* Давно ваші хуторяне бажають, щоб можна було лічаться як хто захоче, у лікарні в с. Римарівці, до котрого від нашого хутора тільки 6-7 верст. Люде клопочуть про це вже скільки років, бо справді їм це було б дуже вручно. Колись так во-

но й було, а тепер Митрофанівка більше 10 років як причислена до другого медичного участка. Тільки вже велике горе за ліками посилає туди селян, а таке горе трапляється людям часто, бо наш хутор дуже бідний, біднішого мабуть і не знайти. Мало хліба, нема топлива сімою, нема одягу.

Люде од такої бідноти часто болять, а до лікарні далеко, дуже далеко Іхати.

Ходять люде, як припече дуже, в Римарівку у лікарню за ліками, а там їм кажуть, що ви, мовляв, не наші, йдіть до своїх лікарів.

Таке нам горе.

С. ПРОХОРИ, борзвського повіту (на Чернігівщині). *Хуторське хазяйство.* Про те, щоб заводилось у нас хуторське хазяйство, нема й чутки, але, не дивлячись на те, вже чутка про можливість того чимало скорботи задає нашим убогим селянам. Поглянеш на поле, і бачиш, що геть чимала частина його закована ровами; і легко можна сподіватися, що через кілька років будуть завоєвані землі всіх багатших селян. І думає наша біднота шукати нових шляхів до заробітку шматка хліба. Уже не можна буде висадувати на громадських толочних полях аві овець, аві гусей, котрих до цього часу з нашого села вивозилось дуже багато. Збирається біднота переселатися на Амур, на Зелений Клин та на інші "вільні" степи. Продають останні клати землі, за 50 карб. рідну хату і, плачучи, покидають село. Але прохидить більший чи менший час і повертаються вони до села без копійки грошей і, як маючи де притулятися тут.

І не тільки для бідноти шкідлива оця чутка, бо й на врожай на нашх, до цього часу дуже добрих землях, вона але впливає. Значче пом'янення товару мусить поєвести за собою те, що землі не будуть удобрятися гноєм і не даватимуть такого врожаю.

Веруши все це на увагу, приходиться нашій бідноті чекати того часу, коли у Прохорах заснується фабрика та завод, де б можна було гроші заробляти, та біж котрих можна було б пропивати ті гроші, співаючи московських пісень.

УСПЕНКА (на Кубані). *Почта. Станція.* Коли зривають часи минулі з сучасними в історії нашого села, то нить зав'язі вороги "новствя" — тутешні сивооголові діачі — ті диву даються.

— Зовсім не те село... змінилось... якось краще по новому... Кооперація місцева (позичкове т-во, о-во потребителів), почта, станція, — і у сні не вживалось цього дідам, а тепер і вони балакають про користь цах новинах.

Жаль тільки, що у нас де-які люде не поділяють діла з окремими діачами, думаючи...

Ось, наприклад, почта. Користуються нею, крім усепенці, і ст. Миколаївська, й село Маламиаське, Голицинське, й тавричане, але видатки на неї несуть тільки усепенці. Через це селяне і незадоволені:

— "Нащо нам почта... лишній видаток..."

І, кажучи так, дуже помилуються, бо почта потрібна нам; тільки всі, хто користується нею, повинні нести й видатки на неї. Та наше селське начальство не догадується звернутися за проханням в цьому до сусідів своїх, які б охоче дали б поміч.

Усепенці, маючи почту, хочуть також поставити коло села станцію владикавказької залізничі. Сусідні села і станції охоче відгукнулись на це, давши потрібні приговори. Довіреним в цьому вже поїхав в Ростов і справа з абууднанням станції (назва буде: Успенсько-Корніловська), таким чином стає на певний грунт.

Листування редакції.

Новий Буг.—Собачинку. Вже всі виплачено. Чернігів—Насвинко. Було прислано три, через те й ці гроші повернуто на передплату.

Б. Дяличинське. Левчен. Ваше замовлення передано до Укр. Книг. (Безакіська, 8). Чорном. Нозавий. Переслано. Гроші 50 р. вислано.

"Читачеві" "Раді". Пишемо стільки, скільки є матеріалу. Як би театральні діачі подавали більше відомостей, — то й звісток було б більше.

Дописувачеві з Жванички. В такій формі замітку не звучно друкувати.

"Україневі". Шлі лікарів не годиться для друку.

П. Сергійков. "Спугнутий середній школяр" перестав виходити.

Гадяч. Н. И. Крам.—у. Просимо писати виразніше, а то не можна вчитати Вашого висання. Я. Манонтову. Згода.

М. Терещенкові. Звістки не можемо надрукувати.

М. И. Кипі. Звістки присилайте. Передла. 2085. За допис газети не будемо висилати.

Передла. Пархомівському. Нічого сказати про курси рукоділля в Москві не можемо, бо не знаємо, які вони.

Миропольсь. Слюніну. З Вас належить 2 руб. 75 коп.

Від контори.

Список жертвам надісланим до каси полтавської губерньської земської управи, на пам'ятник Т. Г. Шевченкові у Київ, на протязі місяця мая 1911 р.

Жертви надіслали: І. Шраг, г. Чернігів, 3 руб. 20 коп., зібрані з таких осіб: І. Бірліна—60 коп., К. Гавриша й І. Труханя по 15 коп., С. Радченко, Г. Кульбака й О. Павелко по 10 коп. і М. Імшенецький—2 руб. Поступило відсотків на 1 травня ц. р., від 3 1/2 проц. заклад. лист.

дв. банка—187 руб. 37 коп. К. В. Хаклі-Мальський, г. Олександрія, херсонської губ., 230 руб. 25 коп., чистий прибуток від Шевченківск. вечора, улаштованого 5 Березія ц. р., Чорбовське селсько-господарське товариство, кобеляцьк. пов.,—2 руб. 70 коп., пожертвовані членами т-ва.

Вчителька Рибас, с. Пекельне, конгопов., полтавської губ., 7 руб., зібрані на талонну книжку з ріжних осіб. Музичний драматичний гурток, г. Остер, чернігів. губ.,—35 руб., чистий прибуток з Шевченківск. вечора, улаштованого 24 квітня ц. р. І. А. Сучик, г. Люблин,—23 руб. 20 коп., зібрані ним з ріжних осіб. О. П. Ільченко, г. Іркутськ,—4 руб. 74 коп., зібрані ним з окремих осіб. Прис. повіренин С. М. Хвостов, г. Москва—511 руб. 22 коп., чистий прибуток від Шевченківського вечора, улаштованого в Москві. К. І. Залізник, г. Мелітополь,—76 руб. 6 коп., зібрані товариством "Прогрест" по талонній книжці № 25751—25800.

К. А. Бухенко, м. Павлово, київськ. губ.,—2 руб. 40 коп. Д. М. Овсінко, Куликівський, Петербург,—5 руб. Редакція часопису "Туркестанскій Курьерь"—16 руб. 30 коп., виручені самаркандським українським драматичним гуртком, від вистави "Борці за мрію". Д. І. Дорошенко, г. Катеринослав, 37 руб. 91 коп., зібрані ним на талонну книжку за № 19426. Правленіє раздольського оєцально-позичкового товариства, полтавської губ.,—1 руб. 58 коп., зібрані на квитки. І. Главоцький, г. Володимир-Волинськ,—2 руб. 50 коп., зібрані ним на квитки. К. І. Школа, сл. Покровська, самарської губ., зібрані на талонну книжку за № 37200,—18 руб. 50 коп. О. П. Ільченко, г. Іркутськ—12 руб., виручені з листовні картички й біографії Т. Г. Ш. В. В. Ігатович, г. Київ, 90 руб., зібрані на талонну книжку за № 7400. Переселенський агент А. Куласт, г. Вірнія,—206 руб. 1 коп., чистий прибуток від Шевченківського вечора, улаштованого 20 березія ц. р.

Усього за май олна тисяча чотиреста двацять два рублі 94 коп. (1422 р. 94 к.).

Справочний одділ.

Календарні відомості. Виторок, 12-го юлі. Мч. Прохла, Іларія, Іоанна, Марії, при. Арсенія Новгород.

Сх. сон. 4 год. 16 хв., зах. сон. 7 год. 56 хв. Місяць настає в 10 г. 14 хв. веч.

Редактор В. Яновський.

Видавець В. Чкаленко.

Оповідісти.

Лікарь, лікарні

Кабінет зубного Дем'яновича-Цигури.

Притулок для породиль

Зуб на ді-

ЛРАЦЯ

Був. народн. вчитель

Велику охоту

Всякі

Виходить що 1 і 15 кожного місяця

Передплата в 1 листопада 1910 р. до

Ціна на рік 2 карб., пів-року 1 карб.

Адреса редакції:

Київ, Тургенівська, 9

Редактор-видавець А. АРХИПЕНКО.

ВИЙШЛА НОВА КНИГА
в-во "Український Учитель"
Сергій Шелухин
ЗНАЧІННЯ РІДНОЇ МОВИ
для народности й творчости.
Ц. 10 коп.
Склад видав.: "Українська Книгарня"
(Безак, 8); в книг. ЛНВ (В. Вол. 28).

ВЕРХНЯ СПІДНИЦЯ
за 2 руб. 45 коп.
Ловко шита, по останній моді верхня спідниця, в шорт. найнов. рису. трико, всяк. темн. козьор., поцілчков. гуздик. та шовк. шпурк. Спідн. крап. сорт. за 2 р. 75 к., 3 р. 25 к. і 5 р. Висла. по почті з накл. плат. без заплата. Як не влобод. гроші повертаєм. Промісно язвнач. міру: довжину та обхват пояса. За перес. додає. 55 к.; при випуску заравом 3-х спідн., пересилає на наш кошт. Адреса: Лодзь, фариш "Ануратность". рок-18-62

В РОМНАХ
Продається "РАДА" окремий №№ у власн. агента Л. ГАВІНСЬКОГО.
БОГ ПОМСТИ
драма на 3 дії Ш. Аша в перекладі М. Левалького.
Ціна 20 коп.
Продається в крамниці "ЧАС" (Київ) Театральна площа, 48) і по всіх українських книгарнях.

Самопоміч в слабуваннях!
Хто хоче насправжнй влічатися від наслідків опанія, трипера, дуєса, бізів, хай треба негайно "Общепольний лебодик секретних болявей мужських і жєвських органів" з багатовою рисуваннями й рецептами. Ціна книжці з перес. накл. платою 1 р. 35 к. Спб., Невскі 8-190-8

В УКРАЇНСЬКІЙ КНИГАРНІ
Київ, Вовківська № 8.
Продаються такі книжки:
Стефанія—ОПОВІДАННЯ. Ц. 70 коп.
На кращому папері Ц. 85 коп.
Б. Грінченко. ЯКОЇ НАМ ТРЕБА ШКОЛИ Ц. 4 коп.
НАРОДНІ ВЧИТЕЛІ І ВКРАЇНСЬКА ШКОЛА Ц. 5 коп.
П. Смутко. ПІЦ СТЕЛЯМИ ДУМИ Ц. 5 коп.
Д. Мордовець. КОЗАКИ І МОРЕ Ц. 40 коп.
В ДЕРЖАВНІ ДУМИ Ц. 5 коп.
А. Конощенко. ДО ІСТОРІЇ ЗЕМСЬКОЇ ШКОЛИ НА ХЕРСОНЩИНІ Ц. 15 коп.
роком-32-61

Сьогодні, 12 юлі 2-й ДЕНЬ РОСПРОДАЖУ
батист, ШЕРСТЬ, ПОЛОТНО, ШОВК, ТРИКО
У ЖАКО, Хрещатик, 42 У ДВОРІ.

Приймається передплата
на 1911—1912 шкільний рік
на українській педагогічний журнал
"СВІТЛО"
другий рік видання
Журнал признається для семі і школи і виходить раз на місяць (всього 9 книжок, кожна розм. од 5 до 6 аркушів) по такій програмі:
1) Статті що до теорії виховання і народньої оєвіти. 2) Ознайомлення з усіма питаннями виховання і практичне пристосування їх до шкільного й сємейного життя. 3) Значіння художнього розвитку в справі виховання і оєвіти. 4) Сєчасне становище народньої оєвіти, школи і народнього учительства на Україні. 5) Хроніка діяльності всяких просвітних, педагогічних і наукових товариств. 6) Огляд педагогічних російських і закордонних журналів. 7) Твори красеного письменства. 8) Бібліографія.
В журналі "Світло" за перший рік взяла участь оєвими писаннями такі співробітники (Загірня): Дніпрова Чайка, Д. Дорошенко, С. Фурманко, С. Зоральський, П. Капельгородський, Н. Кибальчак, В. Куп. Павлович, П. З. Мірна, О. Мусієнко, Гр. Наз М. Невада, К. Оберчач, Сергій Павленко, П. Патерський, Д. Писиченко, Провітська, Я. Славченко, Гр. Солобоновий, М. Рубанюк, Ол. Русов, С. Русова, С. Сір оєво Ів. Спілка, Ів. Степанько, Я. Стороженко, А. Телесенко, П.-Г. Тро. Ф. Тусин, В. Чепельський, Я. Чепіга, С. Черкасєво, С. Шелухін, Гр. Шерстюк, С. Шохор-Троцький, Р. Якубовський.
В ред. "Світла" є вже такі великі статті: С. Волох—Сучасна школа і рідна історія С. Фурманко. Про М. Шахмачіча, С. Русова—Земства й просвітна справа на Україні Юр. Сірий—Природознавство в народній школі. Я. Чепіга—Фізичне виховання С. Черкасєво—Діти в творч українських письменників, С. Шелухін—Учєний комітет і українці, Гр. Шерстюк—Национальне виховання.
Журнал "Світло" починає виходити з сєнтября. Передп. на рік 4 карб.
Передплата приймається в конторі "СВІТЛА" у Київі, В.-Володимирська 93.
Передплатувати "Світло" можна ще у Київі: 1) в Українській книгарні, Безакіська 8, 2) в книгарні Л.-Н. Вістника, В.-Володимирська 23, 3) в Харькові, в Українській книгарні, Рибна 25, 4) в Полтаві, в єнигарні Г. Маркевича, ул. Катеринської.